

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

Titulus XXIII. Silentium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

ratio discernendi: sub quo Domino laboratis, agnoscitis. Fortè videtis & præmia; nec fortè ignoratis, quid à vobis exactor improbus exegit; qualia sunt præmia, quæ speratis. Sim. Cass. l. 7. c. 22.

Si quis vult post me venire, abneget semetipsum &c. Matth. 16. 24. Vide, quomodo nullam his verbis necessitatem imponat: non enim dixit, si veletis, si ve noliis, hoc vobis ferendum est. Sed quomodo? *Si quis vult venire post me.* Non affero vim, non cogo; sed quemlibet dominum voluntatis suæ constituo: eà de causâ dico, *si quis vult.* S. Chrysost. orat. de ador. Crucis.

Si vis ad vitam ingredi. Matth. 19. 17. *Si quis vult post me venire.* Matth. 16. 24. *Si quis voluerit voluntatem ejus facere.* Joan. 7. 17. S. Hieron. ep. 25. non tibi imponitur necessitas; ut voluntas præmium consequatur.

Nihil tuleritis in via; neque virgam. Luc. 9. 3. Virgam aufert, ne metum inferat. S. Ambros. l. 7. in Luc. eos emisit ad seminandam viam; qui non cogerent, sed docerent. Sed nonne Marci 6. 8. præscriptum à Christo est, *ne quid tollerent in via, nisi virgam tantum?* An contrarius sibi Dominus? solvit nodum Rupertus l. 8. in Matth. ad mentem Ambrosii: virgam regum negat, virgam pastorum concedit. Velloso in Judith 2. 4.

Vos sanus fieri? Joan. 5. 6. Cur eum interrogat? non quia de ejus dubitaret voluntate; sed ut ejus aliquomodo excitaret arbitrium; & ad tantum beneficium recipiendum disponderet. Significat Dominus, se arbitrio hominis liberò uti in salute conferenda. Escobar t. 1. mir. Chr. l. 5. sect. 2. §. 1.

Nunquid & vos vultis abire? Joan. 6. 68. q. d. Meum fuit vos recipere venientes; venire vestrum: meum retinere Discipulos; vestrum est, manere penes Doctorem; aut abire liberi, ut venistis. Non cogo, non aufero libertatem: vidistis, quæ feci; audistis, quæ dixi. Sim. Cass. l. 11. c. 20.

Si quis sitit, veniat ad me. Joan. 7. 37. *Beati, qui esuriunt, & sitiunt, justitiam.* Matth. 5. 6. Auth. Imp. op. esurire, & sitire justitiam, est desiderare justitiam Dei: ut, si faciant homines justitiam Dei, si ve audiant; non quasi inviti audiant, vel faciant, justitiam Dei; sed ex desiderio cordis: quoniam omne bonum, quod non ex amore ipsius boni faciunt homines, ingratum est ante Deum. Unde Dominus per Joannem, non omnes simpliciter vocabat ad potum, sed tantummodo sitientes.

De Virginibus ait Apostolus, *præceptum Domini non habeo.* Cur? quia & ipse, ut esset virgo, non fuit imperii, sed propriæ voluntatis. Quare ergo non habet Domini de virginitate præceptum? quia majoris est mercedis, quod non cogitur, & offertur: quia si fuisset virginitas imperata, nuptiæ videbantur ablata: & durissimum erat, contra naturam cogere; angelorumque vitam ab hominibus extorquere. S. Hieron. ep. 22. de custod. virg. ad Eustochium.

Quidquid sit necessitate, citò solvitur: quod voluntate arripitur, perseverat. Idem in Osee 7.

Quod sponte non fit, non etiam durabile est: illorum fluminum, & arborum, instar; quæ vi retinentur. S. Gregor. Naz. or. 6. de Spirit. Sancto.

TITULUS XXIII. SILENTIUM.

§. I.

Symbola.

Sepulchrum patens est guttur eorum. Pl. 5. 11. Taciturni, sunt sepulchrum Christi, cui advolvunt ingentem lapidem. Sanct. Ambros. l. 10. in Luc. quicumque in se bene humaverit Christum, diligenter custodiet eum, ne perdat; neve perfidiæ sit ingressus. Pinna Ethol. 91.

Hortus conclusus soror mea. Cant. 4. 12. Hic hortus conclusus est serà silentii. Cogitationum terrenarum multitudo, si hortum hunc irruerit, bestialiter conculcat. Rich. à S. Vict. c. 29. in Cant.

Faciam vos fieri piscatores hominum. Matth. 4. 19. Eos homines maxime Apostolici viri piscantur, qui silentium colunt: garrientes difficilè ad pietatem trahuntur. Pinna Ethol. 272.

Pythagoræ discipuli, ob silentium, pisces in honore habebant. Unde Plutarchus in symposiacis, Pythagoricos ait à piscium esu abstinuisse. Polyanth. Sac. Tom. II.

ex reverentia; quòd hos quasi disciplinæ suæ domesticos agnoscerent. Cornelius in Eccl. 41. 26.

Altissima quæque flumina minimò sonò labuntur. Cornelius Comment. in Il. 8. fluvii, qui placide, & silenter, fluunt, sunt profundissimi: ita corda silentium profunda sunt sapientiæ.

Flumen. Lem: *Mutum, sed altum.* Curtius l. 7. altissima quæque flumina minimò sonò labi. Picinelli Græves volantes cum injecto in os lapillo. Lem: *Tuta silentia.* Masenius.

§. II.

Silentii laudes.

Post hæc aperuit os suum. Job. 3. 1. Septem diebus taciturnus. S. Basilus in regulis fustius disputatis c. 13. vocat silentium, gymnasium bene loquendi.

Os suum aperuit sapientiæ. Prov. 31. 26. Vox aperuit notat, eam clausum habere os, & obsignatum silentiò; quod nil, nisi clavis sapientiæ

N a n n a

pienitæ

pietiae referet. Rursum tō aperuit sapientia, innuit, sapientiam habitare in corde ejus; illudque quasi animare movere, & regere: ut non tam virago, quam sapientia ipsa per os ejus loqui, & per manus ejus operari videatur. Itā S. Mechthildis adeo recte servavit silentium, ut eam mutam putares. Sin loqueretur; tantā id gratiā faciebat; ut cum angelo colloqui existimaret, ait Engelhardus in ejus vita c. 5. Cornelius hic.

Tempus tacendi, & tempus loquendi. Eccl. 3. 7. Hugo à S. Viçt. instit. mor. c. 16. Non ait Salomon, tempus loquendi, & tempus tacendi; sed, tempus tacendi, & tempus loquendi: quia prius in silentio forma loquendi sumitur; quæ postmodum loquendi tempore in voce teneatur.

Loquebatur recte. Marci 7. 35. Muti lingua sanata loquebatur recte: mutum silentium linguam in bonos solvit sermones. S. Gregor. l. 30. in Job: ille scit recte dicere, qui ordinate novit tacere. Hac arte probatur vox illa clamantis in deserto. Ut enim munus vocis præcursor Domini inculpabiliter exercere posset; non aliter, quam silentii beneficio, in lucem, prodiit. Luc. 1. 20. *eris tacens, & non poteris loqui.* Et mater ejus Elisabeth continebat se mensibus quinque. Bæza t. 2. l. 10. c. 9. §. 6. Priori loco collocatum est tempus tacendi; & post silentium dedit tempus loquendi. S. Gregor. Nyss. hom. 8. in Ecclesiasten.

Solutum est vinculum lingue ejus, & loquebatur recte. ib. Post ligatam diu linguam, ipsa soluta, mutus recte loquitur: nec enim recte loquisciet, qui non scivit tacere. Escobar t. 1. mir. Chr. l. 7. sect. 4. Obl. 1.

Ecce eris tacens, & non poteris loqui. Luc. 1. 20. Pater tacet ex poena. ô quantô silentiô, vox nascitur! ô quantâ taciturnitate tuba sæculis inclamatura generatur! Nōtent maximè Religiosi, quod vates, mutes existens, vocem Domini, id est, Joannem generavit: ut significaretur; quā sit proficuum silentium. Diez. S. Joannes. Non vacat à mysterio, quod mutus pater Joannem genuit, qui vox clamantis fuit: semper enim melius vox in silentio generatur; & spiritualis otii quiete sapientia foris proferenda percipitur. Galfridus lib. allegoriar. sup. Luc.

Ille loqui veraciter novit, qui prius bene tacere didicerit: quasi enim quoddam nutrimentum est verbi, censura silentii. Hinc etiam per Salomonem dicitur: *tempus tacendi, & tempus loquendi.* Eccl. 3. Non enim ait, tempus loquendi & tempus tacendi sed prius tacendi præmittit tempus, & postmodum subdit loquendi: quia non loquendo tacere, sed tacendo debemus loqui discere. S. Gregor. hom. 11. in c. 3. Ezech. Mea certè sententiā: qui didicerunt loqui, etiam silere didicerunt. Philo lib. de silentio.

§. III.

Silentium sapientiae amicum.

Ecce Magi. Matth. 2. 1. Magi, id est, sapientes; ut exponit S. Anselmus, S. Thom. Beda. S. verò Basilius orat. de Chr. ortu: *silentes* vocat: quia Philolophi olim ab hominum conversatione vivebant separati. Sylveira hic c. 4.

Non est æternæ sapientiæ verus amator, qui procaciter loquitur, S. Laur. Just. discipl. monast. perfect. c. 15.

Quam speciosa, quamque opportuna, & accommodata est nobis virtus silentii: aliud prorsus nihil, quā sapientissimarum cogitationum mater. S. Antiochus Abb. hom. 103.

Sapientiæ est plena res opportunum silentium, omnique præstantior sermone. Plutarch. de instit. liber.

§. IV.

Silentium orationi, & contemplationi, amicum.

Malleus, & securis, & omne ferramentum, non sunt audita in domo cum edificaretur. 3. Reg. 6. 7. Dum strepitus humani cessat alloqui, constituitur in te per silentium templum Spiritus Sancti. Templum quippe Dei per silentium crescit. B. Petrus Dam. l. 7. ep. 6.

Sedebit solitarius & tacebit: quia levavit se super se. Thr. 3. 28. Solitarius, dum tacet, se elevat super se: quia mens humana, dum intra silentii claustra undique circumcluditur, in superiora sublimis erigitur; ad cælum per coeleste desiderium rapitur; & in amore ejus per amoris spiritum inflammatur. Idem ibid.

Factum est autem post hæc verba fere dies octo; & assumpsit Petrus & Jacobum &c. Luc. 9. 28. Ut magis taciturnos, & silere valentes. Theophylactus hic.

Tacentes, & orantes, Dominus ut plurimum visitare dignatur. S. Laurent. Just. de discipl. monast. c. 15. Tacentibus hominibus, loquitur Deus. Sim. Cast. l. 4. in Matth.

§. V.

Amantes silentii.

A Cepsemas sexaginta annis domunculā inclusus, non visus, neminem videns, nec loquens, per exiguam fossā alimentum accipiens. B. Theodoretus histor. PP.

S. Flavianus Anachoreta cellulæ inclusus fuit sexaginta annis, neminem videns, cum nemine loquens. Bollandus 16. Febr.

§. VI.

Alia motiva.

Tardus autem ad loquendum. Jacobi 1. 19. Deus ipse per æterna sæcula, in sua sapientia, & contemplanda, & fruendā, conquievit: & tardè, purā initio Mundi, & temporis,

poris, cepit loqui; unicòque verbò Fiat, creavit cælum, & terram. Rursus Deus per quinque millia annorum, quibus stetit Mundus, paucissima locutus est: nimirum ea solum, quæ in Bibliis continentur; adeò, ut plerique homines plus loquantur unò annò, quàm Deus locutus sit per tot annorum millia. Deum imitantur, qui multa audiunt pauca dicunt. Verbum incarnatum infans, & elingue, factum est, usque ad annum ætatis trigessimum: multa audivit pauca locutus est: annò verò trigessimò cepit docere, sed quàm pauca sunt ejus verba, quæ Evangelis continentur; si cum abyssò sapientiæ, quam in se continebat, conferamus. Cornelius hic.

Dic voce tenui, & age actu grandi. S. Cyrilli. Jeros. Apol. mor. l. I. c. 16.

Silentium, omnium virtutum matrem, custodem, nutricem, vocat S. Bernardus ep. 89, Nemo de Religionis habitu blandiatur, qui adhuc linguam suam non didicit religare. Religa linguam tuam, si vis esse Religiosus: quia sine linguæ religatione religio vana est. Idem de Pass. D. c. 27.

Si futuram cogitas de verbis otiosis discussionem, non valde displicebit silentium. Idem ep. 1.

Vix evenit mihi inire cum aliquo colloquium, quin poeniteat me aliquorum. Et, quid profecerim alteri, sum ignorans: quid autem obfuerim mihi, recognosco. Propterea conor in dies Dominò propitiò mecum morari. Gerson. ep. ad fratrem.

Pone Domine ori meo custodiam, & ostium circumstantiæ labii mei. Psalm. 140. 2. Ostium dixit, & non murum: si enim murus poneretur, loquendi licentia, omnino negari videretur. Sed ostium ponitur: quod tempore, & locò, clauditur, & aperitur. Hugo lib. de duodecim abusivis claustris.

Hòc modò age in terris, quod sancti angeli servaverunt in cælis. Factum est silentium in cælo. Apoc. 8. 1. Hoc Lucifer quia non tenuit, propterea cum omni comitatu suo de cælo cecidit. Dixit enim, in cælum conscendam &c. O miser! quid loqueris? in illo sanctissimo Monasterio, ubi perpetuum silentium ab omni malo, statutum est ab illo supremo Abbate. Tu quomodo loqui non timuisti, &c. Meritò proinde expulsus es, qui silentium in cælesti monasterio confregisti. Thom. Kemp. ferm. 8. ad Fratres.

Hebræorum adagium est: lagena plena nummis non sonabit: unicus, & alter, si in ea fuerit sonum edet, & tinniet. Sic sanè, quò quis doctior, eò est modestior, & taciturnior: quò indoctior, eò loquacior; ut suam sapientiam ostentet. Cornelius in Prov. 17. 27. *pretiosi spiritus vir eruditus.*

Charilaus apud Lacedæmonios celebratissimus Philosophus, rogatus; cur Lycurgus tam paucas leges Lacedæmonis sanxisset? respondit: idèò factum: quòd silentio assueti, & verborum parci, non egerent multis legibus. Drexelius orb. Phaet. c. 61. §. 1.

Lumen in conclave illatum necessariò extinguitur, si cereus accensus imponatur mensæ fenestras autem utrinque patulas ventus permeet. Applica Id. ibid.

Pauca loquentibus paucis legibus opus est. Plutarchus lib. de educ. liber.

§. VII.

De garrulitate silentio contrariâ.

Aperiens os suum docebat. Matth. 5. 2. De homine semper loquente non est, cur dicatur, aperuit os suum: quia illud ferè semper apertum habet. Diez. conc. 3. in festo OO. SS.

Sicut fornax, cujus os semper apertum est, non potest in se retinere fervorem; sic nec cor devotionis in se poterit gratiam conservare; cujus os non fuerit janua silentii reclusum. S. Bernardus de Pass. D. c. 27.

Nil sic dissolvit mentem, compunctionem dissipat, & interioris gustus dulcedinem tepescit; sicut inanis loquacitas. S. Laurent. Just. de discipl. mon. converfat. c. 15. Vide plura ibidem.

Horret Christus magis asperitatem morum, linguæ stimulos; quàm aculeos spinarum: in his præsertim, qui in silentii vocati sunt simplicitatem, in charitatis negotium, in humilitatis scholam, & vinculum unitatis. Gilbertus f. 20. in Cant.

Silentium mater est sapientissimarum cogitationum. Ut, si balnei ostium nimis frequenter aperias, calor abit: sic nimis os loquendo aperiens devotionem amittit. Diadochus in ascet. de perfect.

Ex lapide quidem, ac ferrò, excutitur ignis; ex loquacitate verò, ac jocos, mendacium nascitur. Joan. Climacus gradu 12. de mendacio.

Loquacitas ignorantie certum est argumentum, mendacii opifex, compunctionis desolatio, somni præcursor. Contra verò taciturnitas in cogitatione mater est orationis, ignis divini amoris conservatio, specula hostium, suppliciorum pictor, scientiæ adjectio. Joan. Climacus gr. 11. de loquacitate.

§. VIII.

Varia alia.

Masma Duma, & Massa. Gen. 25. 4. Sunt nomina propria Filiorum Ismaelis. Hebræi ea conjuncta proverbialiter usurpant, dicentes: *Masma, Duma, Remassa.* Quò significant; multa audienda, tacenda, & ferenda, esse. Masma enim Hebræicè *auditum* significat; Duma *silentium*, Massa *tolerantiam*. Quod Itali dicunt: audi, vide, tace; si vis vivere in pace. Cornelius hic.

Sileat omnis caro à facie Domini. Zach. 2. 13. Sept. *timeat omnis caro à Persona Domini.* *Sileat à facie ejus omnis terra.* Habac. 2. 20. Sept. *Reveretur.* *Silete à facie Domini DEI.* Sophon. 1. 7. Sept. *timete.*

Nnn n 3

Si fu-

Si futuram cogitas de verbis otiosis discussionem, non valde displicebit silentium. Sanct. Bernardus ep. 1.

Silentiarii erant officiales intimi regis; qui quietem, & silentium in aula procurabant; ac tumultus famulorum, rerumque omnium, compescebant, ne regis aures obtunderent. De quibus Justinianus c. de silentiariis, & Procop. l. 2. belli Persici. Cornelius in Eccl. 2. 5.

Fuere inter Palatinas dignitates silentiarii: qui silentium, & quietem, populo indicebant; tum majores, qui senatores erant, & secretis praeerat Imperatoris, inter Clarissimos numerati. Bollandus 23. Jan.

Loquendi magistros habemus homines, tacendi deos. Plutarch. libello de garrulit.

§ IX.

Silentium in calumniis, arumnis, injuriis.

Exemplum Christi.

JESUS autem tacebat. Matth. 26. 63. Bene tacet, qui defensione non indiget. Ambiat defendi, qui metuit superari; festinet loqui, qui timeret vinci. Christus autem, cum condemnatur; & superat: cum judicatur; & vincit. S. Ambros. l. 49. de accusato Dom. apud Pilat. Taceat lingua necesse est, ubi ipsa veritas sibi adest. Scivit enim Salvator; quomodo silendo vinceret; quomodo non respondendo superaret. S. August. l. 118.

Et convenientia testimonia non erant. Marci 14. 56. Sustinet patienter Salvator, nec ad objecta respondet. Causa innocentis magis silentio, quam clamore, agitur. Sim. Cass. l. 13. hic.

Cum diabolus vult rumpere silentium nostrum, statim memores simus silentii, quod Christus tenuit ante Pilatum; diabolum repellimus tacendo, auxilio Domini. Unde Ex. 14. 14. *Dominus pugnabit pro vobis & vos tacebitis.* Hugo Card. in 1. Reg. 17.

Ex Veteri.

Producant aqua reptile. Gen. 1. 20. Cassiodorus lib. de amicitia, componit septem virtutes cum primis septem diebus creationis, unicuique virtutem unam accommodando. Diei quinta, in qua creati pisces, fortitudinem assignat. An non aptior dies, quod ferocia animalia creata? & pisces aptissimum fortitudinis symbolum, & virorum sub aquis tribulationum, injuriarum, calumniarum, contumeliarum, silentium. Verba illius sunt: fortitudo sit dies quintus, per quem in hoc mari magno, quasi pisces spirituales, procellosa fluctuum molimina toleremus; & cohibeamus linguae lubricum sub censura silentii. Hinc Plutarchus libro de profectu ab inimicis capiendis: *silentium in male dicto res gravis; & Socratica; vel potius Hercule.*

Tradiditque Joseph in carcerem. Gen. 39. 20. Nec verbum opponit, nec querelam miscet, licet innocens, Joseph: certus, Deum

innocentiae suae fore defensorem. De verbis Christi D. non lego Pilatum miratum fuisse; miratus tamen de silentio. Matth. 27. 14. Alvarez Illustr. III.

Num salvare nos poterit iste? 1. Reg. 10. 27. Dicebant aliqui, electo Saule in regem. *Ille vero dissimulabat se audire.* Sylveira in Act. 28. 4.

Urget Achabus Michaeam mitti in carcerem. 3. Reg. 22. 27. Regem quidem pungit oraculo: *Si reversus fueris in pace, non est locutus in me Dominus.* De sua injuria non agit, sed addit: *audite populi: omnes &c.* v. 28. Sed intermisso sermone tacet, contumeliam refutans silentio. Sanct. Gregor. ho. 18. in Evang. gloriosius est injuriam tacendo fugere, quam respondendo superare. Velloso in Judith 6. Paræn. 1.

Si expavi ad multitudinem nimiam & despectio propinquorum terruit me: & non magis tacui, nec egressus sum ostium. Job. 31. 34. Quidnam hoc in loco ostium, nisi os debemus accipere? Hi coguntur ostium egredi, qui pulsati contumeliis, quam magni apud se lateant, loquentes denuntiant. Dumque per impatientiam victi, quadam de se, quae nesciebantur produnt; tanquam per oris ostium egrediuntur. Unde B. Job dicturus, quod oris ostium non fuisset egressus; bene praemisit, tacui &c. S. Gregor. mor. in Job. hic.

Posui ori meo custodiam, cum confisteret peccator adversum me. Ps. 38. 2. Ut coronaretur triumphis, abstinentum verbis censuit. Aptior militum latera ambientium custodia, quam oris taciturnitas contra inimici assultus videbatur; & David totus est in oris silentio. O bene! quia egregiis factis est opus, David verbis licentioribus parcat; linguam frenat, ut manus robores. Naxera in Jos. 7. 8. 10.

Cum se subduceret David ab oculis Saul, & fugam meditaretur, huic celebri fugae occidit Ps. 55. praefixit hoc titulum: *in finem pro populo, qui a sanctis longe factus est.* S. Hieronymus legit: *Victori pro columbamuta.* Glossa hic: columba, quia fuit sine felle amaritudinis: quia Saulem, persequentem ad mortem, bis salvavit a morte. Vatablus hic David columbam taciturnitatis, & mutam appellat; quod Dei voluntati omnia commiserit; nihil suis adversariis respondens. Arcones in Is. 2. 4. Disc. 3.

Exaudi te in abscondito tempestatis. Ps. 80. 8. Quando non palam tribulationem circumfers, ut solatia mendices ab hominibus; tum a Deo audiris: qui cum iis versatur, a quibus arumnae in sinu continentur; nec auri-bus hominum, oculisve patefaciunt. Oliya l. 12. Strom. 5. Paratum cor meum.

Et gloria ejus est iniqua pratergredi. Prov. 19. 11. Sicut peregrini, dum in longinquam regionem abeunt; ibi a pueris, & incolis, subinde ridentur, ac probris imperantur, ob peregrinum habitum, linguam, & mores: illi tamen scientes, se esse peregrinos, omnia illa dissimulant; & taciti, quasi ad se non pertine-rent,

rent, prætergrediuntur; ac suò itinere pergunt, anhelantes ad optatum via terminum. Sic sapiens, sciens se peregrinum in terra, civem verò coeli, & domesticum Dei; omnesq; injurias, probra, & adversa, prætergreditur; dissimulat, non curat; quasi ad se non pertinerent; divitiq; *ego tanquam surdus non audiebam* &c. Psalm. 37. 14. Cornelius hic.

Percussit Phasur Jeremiam Prophetam, & misit eum in nervum. Jerem. 20. 2. Advertenda Prophetæ patientia; quòd missus in carcerem tacet, & silentiò vincit injuriam. S. Hieron.

Ponet in pulvere os suum. Thren. 3. 29. Quod ait, juxta aliam interpretationem, dabit in sepultura os suum, vel in fossura; ostendit patientiæ taciturnitatem, ut, tanquam sepultus, non loquatur: imò quòdam virtutum aggere obstruat vocem; nè doloris emitat querimoniam: ut vocem ipsam velut quòdam bustò, ac tumultò, sepiat, atque includat; quam nulla extorquere, nullaque excitare possit injuria. S. Paschasius hic. Theodoretus hic: *ponet in pulvere os suum*, hoc est, in terra. Tacebit scilicet, & animò generosò feret convitia, & probra; perinde, acsi haberet os plenum terrâ. S. Ambrosi. in Psalm. 118. Oñon. 10. in litera Jod legit: *dabit in sepulcrum os suum*. Non quòcunque pulvere patiens oppilabit os suum; sed terrâ sepulchri, se exultans Mundo mortuum, & tumultum, cum audit convitia. A mortuis accipit silentiù, & patientiæ documentum. Arcones in li. 2. 4. Disc. 2.

Flens suspexit ad cælum. Dan. 13. 35. S. Ambrosi. offic. 1. c. 3. est magnum, & negotiosum, silentium; ut erat Susannæ: quæ plus egit tacendo, quàm si esset locuta. Tacendo enim apud homines, locuta est Deo: nec ullum majus indicium suæ castitatis invenit, quàm silentium. Conscientia loquebatur, ubi vox non audiebatur: nec quærebat pro se hominum judicium, quæ habebat Domini testimonium.

Ex Novo, Patribus, & aliis.

Beati mites. Matth. 5. 4. Est mutitas corporis ex defectu naturæ; nec non ex vo-

luntate se mutum aliquis facit; cum sectatur sacra silentia ex amore virtutis; Spiritu DEI actus, intendit, & vacat, sanctæ taciturnitati. Sic est & mitis in similitudinem mutatis; quæ se homo mutum facit; non habens ad opprobria, & ad convitia, & ad qualibet maledicta, redargutionem, aut repunctionem. Sim. Cassi. l. 10. hic.

Utiq; homicida est homo hic. Act. 28. 4. Audiebat Paulus calumniam; tacet tamen: quia, ut ait S. Gregor. hom. 18. in Evang. gloriosius est, injuriam tacendo fugere, quàm respondendo superare. Sylveira hic.

Contumeliam iratus intulit; vince, & amove silentiò malum. Certè, si despexeris, acrius illum vindicas. S. Basilius hom. de ira.

Fatigetur improbitas patientiæ meæ; plus improbum illum cædis sustinendo. Tertull. de pat. c. 8.

Nihil minù virile, nihil muliebrius est; quàm robur in lingua habere. S. Chrysost. hom. 31. in Acta Apost. Convitiatus est quispiam? vituperavit? Tu claude os tuum: si enim illud aperueris, concitabis magis ventum hunc. Non vides in ædibus, quando è regione, & directè duæ januæ oppositæ sunt; & flatus vehemens irruerit; si alteram clauderis, & respiratio prohibita fuerit; quomodo nihil valeat efficere flatus; sed plurimum de robore illius præcidatur. Ità & hic. Duæ sunt januæ: os tuum, & os illius, qui te vituperat, & probro afficit. Si tuum occluseris, & spirationem non dederis; omnem flatum istum extinguas: si verò aperueris, effrænis reddetur. S. Chrysost. hom. 10. in c. 5. ad Thessalonic.

Si quis te reprehendit propter rem aliquam, quam fecisti, vel non fecisti; si taces, JESU te similem præbes. B. Iñias Abb. or. 8.

In spiritali prælio; cum inimicus periclitus irâ; plenas convitiis, & maledictis, vociferationes profundit, tempus est silentii: silendo vinces. S. Diadochus l. de perfect. c. 10.

Ciconia Symbolum eorum, qui multa patiuntur. Hæc enim avis serpentes devorat, & illis pascitur; sed linguam non habet. Tuffo in Eccl. 1. 29.

TITULUS XXIV.

SIMPLICITAS.

§. I.

De Simplicitate oppositâ astutiæ, amatur, docetur à Deo &c.

Ex Veteri.

*E*gressaque omnis multitudo filiorum Israël de conspectu Moysi, obtulerunt mente promptissimâ, atque devotâ, primitias Domino &c. Ex. 35. 20. Postea Principes obtulerunt lapides onychinos &c. ibid. Nota, humilis plebs, & celeritate, & vo-

luntate, suos principes ad religionem anteivit, prius enim obtulit, & mente promptissimâ, ac devotâ; quod in principum oblatione non exprimitur. Mendoza in 1. Reg. 6. 5.

Quem videns asina junxit se parieti, & attrivit sedentis pedem. Num. 22. 25. Non vates Balaam, sed asina, angelum Dei videt. Cœlestia & divina, non dedignantur rudes, & simplices: dedignantur profanos sapientes; quibus amiora sunt, & chariora mundalia, & dæmoniacâ, Bæza t. 3. l. 14. c. 2. §. 9.

Quis